

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS. PRIJS

1 flor de Stad. / 12.

Franco per post 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

Het voorbeeld, hetwelk in Frankrijk gegeven wordt, spoorde ons aan om in ons vorig nummer hetzelve op ons land van toepassing te maken en tot navolging aan te manen. En inderdaad, wij deden zulks in de overtuiging, dat zoolang de Catholijken zich stil en werkeloos zullen houden, zichzelf in slaap wiegende door, ik weet niet welk zonderling denkbeeld van goeden wil en gunstige gezindheid welke door vele aanzienlijken onder hen gekoesterd wordt, hun toestand geene verbetering zal ondergaan. Wij willen daarom het goede, dat bestaat, niet miskennen. Vrij en ongestoord mogen wij, binnen onze tempelgebouwen, onze godsdienst uitoefenen; wij mogen voor onze eeredienst nieuwe gebouwen oprigten en de regering ondersteunt en bevordert zelfs die oprigtingen door subsidies uit de schatkist, wanneer die aangeraagd worden. De godsdienst mag vrij door gewone en buitengewone predikationen verkondigd worden; de kerkvoogden en priesters onzer godsdienst worden geacht en deelen op hunne heurt in de onderscheidingen, welke van tijd tot tijd aan verdienstelijke en niet verdienstelijke burgers worden uitgereikt. Wij worden niet vervolgd, gehangen en door plakaten in ons bestaan, ontleven en onze vrijheid belemmerd; en voor zover wij goede en ook der regering, in zake van, (daarvoor dank schuldig. Doch kan alles rekenen onder zoodanige weldaaden welke ons, van onze zijde, de verplichting leggen, om ons het gemis van hetgeen ons ontbreekt, te getroosten, om dankbaar voor het genot van hetgeen wij bezitten, te zijn, waarop wij recht hebben, doch, hetwelk wij niet bezitten, te laten varen, of deugdzaam en onderworpen geduldig af te wachten, tot dat men uit eigene beweging goedgunstig genoeg zal zijn, om het ons te verleenen? Neen, voor zover zulke gevoelens passen op een vrije man. Dat een slaaf zich ontevreden, wanneer aan zijne gedwongen slaafschap eenige verzekering wordt toegebracht en de onbillijkheid voor die weldaad, door het zwaar dragen van hetgeen zijn toestand niet anders oplevert tracht eenmaal volledige vrijheid te erlangen; dat dat het dwaas vinde, om hem goedgunstig geschonkene verzachting te vinden als een verontschuldiging, om algeheel bevrijding te worden, wijl hij zich daarvoor in gevaar zou stellen, hetgeen hij, on-

verplicht, gebied, weder te verliezen, dit begripen en beamen wij.

Doch geheel anders is het met ons Catholijken gelegen. Op hetgeen wij gehieten hebben wij het volslagenst recht en zoo wij al dankbaarheid verschuldigd zijn, dat men ons daarin geen onrecht aandoet; kan en mag die dankbaarheid zoover niet gedreven worden, dat wij hetgeen wij nog niet bezitten en evenwel ons regtens toekomt zouden opofferen; kan en mag ons de vrees niet bezielen dat wij, door naar het volkomen genot onzer regten te streven in gevaar zouden kunnen komen, dat het thans genotene ons zoude kunnen onttrokken worden. Zoodanige vrees is onzer, zowel als der regering onwaardig.

Inderdaad, de vrijheid welke de uitoefening onzer godsdienst geniet (in zoo verre zij die geniet) is niet eene guast, welke ons toegeworpen of genadiglijk verleend wordt; neen, het is een recht, waarop wij als burgers van Nederland, de ontegenzeggelijkste aanspraak hebben, een recht, ons in de grondwet toegekend, door Koning, regering en vertegenwoordiging toegezworen. Dat de uitoefening onzer godsdienst door de schatkist, zooveel noodig, ondersteund wordt, is eene billijke aanspraak, welke wij mogen maken en doen gelden, omdat wij ook ons aandeel in de algemeene lasten dragen en dus ons aandeel in de aanwending der opbrengsten ons niet kan noch mag onttrokken worden. (1) Zoolang dus de Staat aan de genadigheden ondersteuning verleent, door tractementen, subsidies enz. moet hij ook aan de Catholijken het wettig aandeel daarin verleenen. Dat kerkvoogden en priesters in de onderscheidingen deelen, welke van tijd tot tijd worden uitgereikt, is eene onmiskenbare billijkheid; zij behooren tot die burgers van Nederland, welke de grondwet allen gelijk voor de wet verklaart: zij kunnen zich zoo wel verdienstelijk maken als wie ook, en hunne verdiensten mogen evenmin over het hoofd gezien worden dan die van elk ander.

Zoolang wij dus nog regten hebben, welke onvervald blijven, welke belemmerd worden, zijn wij bevoegd, ja verplicht, op het genot dier regten aan te dringen en alle wettelijke middelen, om in dat genot te komen, te baat te nemen. Eene regering, welke zichzelf zoo-

danig vergeten zou, dat zij degenen, welke deze middelen zouden aanwenden, om die regten vervalde te zien, zou willen straffen door ont-neming, verkorting en belemmering van andere regten, zou zichzelf in het oog van alle wel-denkenden verachtelijk maken.

Onder een dier regten, hetwelk ons nog ontbreekt en ons evenwel zoo onontbeerlijk, zoo noodzakelijk is, omdat onze godsdienst zelve daarmede in een onmiddellijk verband staat, behoort gewis de vrijheid van onderwijs. Daarom schroomden wij niet een beroep op de Catholijken van ons vaderland te doen, om alle be-hoorlijke middelen, en onder deze wozen wij vooral op het petitionneren, in het werk te stellen, ten einde die vrijheid te verkrijgen; daarom schroomen wij niet, dit beroep te herhalen.

Daarom wijzen wij nogmaals op het voorbeeld van Frankrijk en dringen wij op de navolging van hetzelve aan, door den mensch te koesteren, dat ook bij ons eenige kundige, onafhankelijke, ijverige en invloedhebbende mannen een Comité tot verkrijging van vrijheid van onderwijs daarstellen; door circulaires, brochures, dagbladen enz. de Catholijken meer en meer van de noodzakelijkheid dier vrijheid voor hun geloof en hunne zeden trachten te overtuigen; hen overhalen om door herhaalde, menigvuldige verzoekschriften die vrijheid te vragen, in een woord aan de Catholijke opinie ten deze einde zoodanige impulsie geven, dat zij indrukwekkend en onwederstaanbaar oprijze, om al de hinderpalen, welke eene heersch-zuchtige partij, die het monopolie met hand en tand vasthoudt, aan die vrijheid in den weg stelt, omver te werpen.

Daarom eidelijk verzoeken en bidden wij allen, wien vrijheid en godsdienst dierbaar is, al datgene aan den dag te brengen, hetwelk door die partij wordt in het werk gesteld om ons bij voortdoring van die vrijheid te ber-rooven; om het onderwijs steeds aan die be-doelingen dienstbaar te maken en om door middel van het onderwijs, meer en meer de zaad van catholijk geloof, zeden en begrippen uit te roeijen of te verduoven.

Mogt toch onze stem verhoord worden, en handen aan het werk worden geslagen, om deze en nog andere vrijheden en regten, ons toekomen en niemand ons betwisten te veroveren!

(1) Wij zullen hier niet spreken over de eten-vredigheid welke bestaat tuschen hetgeen door ons Catholijken, en door anderen gedaan wordt.

Maatregelen van het Engelsch gouvernement ten behoeve van Ierland.

Wat ook de fransche patriotsche bladen zeggen mogen in hunne eindelooze redneringen ten voordeele van het gedrag van Lord Palmerston in de zaak der spaansche huwelijken, de groote en gewichtige staatkundige vraag is niet in diep twist gelegen; zij is, zoo in Frankrijk als in Engeland, ofschoon in minder hevige graden, gelegen in hetgeen men zeer te regt het vraagstuk der levensmiddelen genoemd heeft. In Frankrijk, niettegenstaande het brood en de levensmiddelen van eerste behoefte eene hoogte bereikt hebben, gelijk aan die der noodlottige jaren 1812, 1816, en 1832, laten de maatregelen, tegelijkertijd met eenen edelmuetigen wedijver door de openbare en bijzondere liefdadigheid gemerkt, eenen aanstaande menselijke en gunstige verbetering voor de arbeidende klasse van Frankrijk te verwachten. De aanvoer van vreemd koren overhoopt, dezelve havens en weldra, wij mogen het hopen, zal die overvloed zoo wel over het midden als over de uiteinden van het land verspreid worden. Doch dit is niettemin eene hoofdzak, welke boven alle anderen moet getrokken worden, omdat zij de voeding en het loon van den armen geldt en zelfs den landbouwer en handelaar treft door de vrijheid en de noodzakelijkheid der invoeren.

In Engeland is de toestand der zaken veel bedroevender. Lord John Russell, die het eerste hoofd der whigpartij en van het tegenwoordig kabinet is, schijnt zijnen ambtgenoot, lord Palmerston, geheel over te laten aan den nietswaardigen twist, welken hij tegen den heer Guizot heeft aangevangen over de spaansche huwelijken, om de aandacht en de ernstige overwegingen van het Parlement in te roepen over den verschrikkelijken hongersnood, welke Ierland en een gedeelte van Schotland teistert, een hongersnood welke volgens de maar al te ware uitdrukking van dien staatsman, in geene vergelijking kan komen dan met dien van de dertiende eeuw. Dientengevolge heeft de eerste minister aan de Kamer der Gemeenten den samenhang der maatregelen blootgelegd, welke hem geschikt voorkomen, om gedeeltelijk aan de ijsselijke verwoestingen der doodelijke plaag perk te stellen; de markies van Lansdowne heeft van zijne zijde dezelfde maatregelen aan het Hoogerhuis voorgesteld. Doch de beide ministers gaven voorshands te kennen, dat Engeland zich moet voorbereiden om ten behoeve van Ierland onmetelijke en ongehoorde opofferingen te doen. Het was tijd, want blijkens de officieele verslagen bezwijkt en sterft de iersche bevolking onder den honger, even als eertijds de kinderen van Egypte onder de slagen van den verwoestenden engel. Alzoo zal de plaag welke Ierland teistert te hulp kunnen komen aan de staatkunde en herstellende plannen van lord John Russell en zijne vrienden, welke sir Robert Peel beloofd heeft te zullen ondersteunen.

Moge het dien staatsman eindelijk gelukken aan dat catholiek Ierland, sedert bijna twee eeuwen door het protestantsch Engeland onderdrukt, dat andere van vrijheid, rijkdom en bloei terug te geven, hetwelk men hetzelfde niet langer, zonder eene verroeuwende, onregtvaardigheid onthouden kan. Moge het ongelukkige Ierland wezenlijk voor dezelfde kinderen, het groene en vruchtbare Erin worden.

Volgens lord John Russell zouden reeds ongeveer dertig miljoen guldens aan openbare werken besteed zijn, krachtens eene wet, op het einde der laatste zitting aangenomen, met het doel om aan de iersche bevolking middelen van bestaan te verschaffen. De meesten dier werken zijn zonder

dadelijk nut voor het land, de aangelegde wegen zullen niet gebruikt worden; doch die vruchtloze werken hebben ten minsten brood verschaft aan een aantal ongelukkigen, die men hadde moeten voeden en nu door hunnen arbeid brood verdienen hebben. Het getal dergenen aan welke aldus ten koste van den Staat werk verschaft is, bedroeg in september 430,135, in december 440,689 en is thans tot bijna 500,000 opgeklimmen. Berekende dat elk zooveel wint als noodig is om vier menschen te voeden, draagt lord John Russell voor dat twee miljoen menschen, of het vierde gedeelte der bevolking van Ierland, door de schatkist onderhouden worden.

Het gebruik van eene zoo groote menigte menschen in een land, hetwelk sedert lang zoo diep gezonken is en door de pest der bedelarij verslonden wordt, heeft aanleiding gegeven tot ernstige misbruiken; eerst werd het dagwerk met traagheid verricht; daarna heeft het taakwerk, waarmede men het dagwerk verving, zulke hooge loonen ten gevolge gehad, boven het loon hetwelk de bijzondere nijverheid in Ierland gewoonlijk oplevert, dat men van alle zijden toeliep om aan de wegen te arbeiden en hetgeen bestemd was om de armen te hulp te komen, dikwijls door, betrekkelijk, vermogende huisgezinnen genoten werd. Wij zullen hier niet uitwijden over de maatregelen die genomen zijn om die misbruiken tegen te gaan, om eene meer geëvenredigde verdeeling van onderstand te verkrijgen, en om de heerschende crisis af te weren. Wij kunnen echter eene maatregel van voorzorg voor het aanstaande jaar niet met stilzwijgen voorbijgaan, hierin bestaande, dat 600,000 guldens gevraagd worden, om aan de eigenaren ter leen te worden verstrekt, ten einde zaad aan te koopen.

Een der voornaamste maatregelen, welke lord John Russell heeft voorgesteld is de toekenning eener som van 12 miljoen guldens voor de ontginning van woeste gronden in Ierland. Men berekent dat in dit land, hetwelk niet meer in staat is dezelve bewoners te voeden, ongeveer 4,600,000 bunders meer, op eene doelmatige wijze tot de teelt konden aangewend worden. Door middel der hier bedoelde gelden, zou de Staat voorschotten doen aan de eigenaren, die ondernemingen tot dat doel zouden doen of men zou van hen, in der minne, al de gedeelten gronds koopen, welke zij niet bebouwen; zelfs zou aan den Staat nog uitgebreidere volmagt gegeven worden. Ingeval de eigenaren weigerachtig zouden blijven, om met behulp dier fondsen of uit eigene middelen, ontginningen te doen, zou men ten hunnen aanzien een regt van onteigening erlangen, hetwelk uitgeoefend zou worden door de commissarissen der wateren en wegen. De gronden welke aldus de eigendom van den Staat geworden zijn, zouden eerst en ten zijnen kosten verbeterd worden door middel van droogmakingen in het groot, het aanleggen van wegen, het oprigten van gebouwen; daarna zou de Staat dezelve verkoopen bij gedeelten van 25 tot 50 bunders en op die wijze zou er in Ierland eene klasse van kleine landeigenaren ontstaan, bestemd om eenmaal een der nuttigste grondslagen te worden van dezelve toekomstige organisatie.

Een ander ontwerp, minder duidelijk omschreven, doch hetwelk insgelijks eenen grooten invloed op de toekomst van Ierland moet uitoefenen, is dat eener wijziging der voorwaarden van eigendom. Lord John Russell verwacht daarvan groote uitkomsten, althans indien de Ieren, door hunne eigene pogingen, door het aanwenden van alle hunne hulpmiddelen, de werking van het gouvernement willen ondersteunen. De wonden welke Ierland thans teisteren, komen hem evenmin ongeneeslijk voor, als die welke, twee eeuwen geleden, Engeland en Schotland pijnigden, en hij uit de hoop, dat dit zoo vruchtbaar eiland, van hetwelk men gezegd heeft

dat het 17 miljoen menschen kon voeden en welk inwoners elders zooveel geestkracht aan den dag leggen, indien het zich langzamerhand uit zijn vernedering en ellende opbeurt, denzelfden troost van bloei en vrijdom zal bereiken, als de andere koninkrijken, waaraan het vereenigd is. Overigen belijdt John Russell met smart de onmagt van het gouvernement tegen dien hongersnood, welk thans in Ierland zooveel slagtoffers wegmaait; het gouvernement, zegt hij, kan niet meer doen dan den nood der inwoners verzachten, de ijsselijke wonden der plaag, waaronder zij zuchten, een weinig verminderen; het overige gaat de menschelijke kracht te boven. (A. d. I. R.)

KERKELIJKE STAAT.

ROME 21 januarij. Aanstaanden zondag den 22 zal in de Kerk van Sant-Andrea-della-Valle een *triduo* aanvangen om liefdegiften ten behoeve van Ierland in te zamelen. De predikatiën zullen gedaan worden: des zondags door P. Ventura, de maandags door Mgr. Cullen, rektor van het Iersche kollegie en des dinsdags door Mgr. den bisschop van Montréal.

Chekib-Effendi wordt eerstdaags alhier verwacht. Hij moet reeds uit Konstantinopel vertrokken zijn om zich naar Weenen te begeven. De Sultan heeft hem gelast over Rome te gaan om Pius IX te gaan begroeten. Chekib-Effendi heeft veel verstand en bezit zelfs goede zedelijke hoedanigheden. Men zegt dat hij zelf erkent dat zijn gedrag in den Libanon niet onberispelijk is. Door hem te belasten den opvolger van den H. Petrus te gaan begroeten, brengt de Sultan hulde aan de groote zedelijke magt der Kerk.

Wat ons, Catholijken, betreft, de ondervinding leert ons dat de overblijfselen onzer Oostersche Kerken meer in veiligheid zijn onder den soepelheid der Turken dan onder dien der Moslimen, welke naar het erfdeel der Ottomanen haakt.

Men spreekt ook sedert eenigen tijd van een gerucht, voor welke waarheid ik echter niet instamen zegt, namelijk, dat lord Palmerston aan den H. Vader geschreven heeft en dat eene onderhandeling tusschen den H. Stoel en het kabinet van Londen zou geopend worden, tot het daarstellen van onderlinge officieele betrekkingen. Ik weet echter nog niet of deze tijding eene waarheid is.

ZWEDEN.

Tot nog toe bestond in Zweden de vrijheid van nijverheid en inlandschen handel niet. Thans meldt men dat een besluit zal worden uitgevaardigd, waarbij die vrijheid onvoorwaardelijk zal worden verleend: alle gilden zullen worden afgeschaft en aan alle burgers verlof gegeven om alle niet door de wet verbodene beroepen uit te oefenen en werkplaatsen opterigten. Alvorens echter zich aan het hoofd te mogen stellen van eene inrigting van nijverheid zal men bewijzen van bekwaamheid moeten afleggen voor eene commissie van onderzoek, door den minister van kroonhandel benoemd. Het hiertoe betrekkelijk besluit is, naar men zegt, reeds gedrukt.

ZWITSERLAND.

FREIBURG. Het gouvernement heeft eene granten slag geslagen; het heeft den *gemeenteraad* in massa ontbonden. Men zal al het gewigt van dezen maatregel beseffen, wanneer men weten zal dat deze raad het middenpunt, het orgaan, de beschermmer en het eenig vereenigingspunt der radikalen was. Aanstaanden zondag den 31 januarij zal men tot nieuwe verkiezingen overgaan.

Het gerucht loopt dat men in Seeland (kanton Bern) vrijkorpsen oprigt om tegen Freiburg op te rukken. Het is bijna zeker dat, indien zulks inderdaad het geval is, de vrijkorpsen een nieuwe

van de sligheid hanner, beenen zullen ge-
maakt worden. De stad is bezet met troepen, die de
bedelingen aan den dag leggen en op het
zal de gansche krijgsmagt in eenen
vergaderd zijn. Walliserland, Lucern en
zijn gereed, op te rukken. Wij
verrassing noch geregelden aanval.

DUITSCHLAND.

Correspondent van Hamburg zegt dat de
stad Bremen ingeschreven heeft voor 500,000 fr.
in de onderneming, welke te New-
York opgericht is om eene onmiddellijke stoom-
dienst daartusschen tusschen New-York en
Bremen en dat vele duitsche Staten beloofd heb-
ben, ingelijks daaraan deel te nemen. Pruisen
zou 500,000 fr. geven en tevens de Staten van het
Zollverein aanmoedigen om dit voorbeeld te volgen
die onderneming van zoo veel belang is voor
de betrekkingen tusschen Duitschland en de Ver-
eengde Staten.

BERLIJN. Men spreekt van de daarstelling
van een ministerie van koophandel, hetwelk al
zal bekleed worden.

De tabaksfabrikanten hebben hunne klagen
het gouvernement ingediend over het onlangs
verbod van in de straten der hoofdstad
te rooken. Deze maatregel berokkent hun zoo veel
schade, dat zij nog slechts een klein getal werklieden
kunnen bezig houden. Zij bieden aan, om jaarlijks
10,000,000 roubles aan de armen te geven indien het
verbod afgevoerd mogt worden.

Men schrijft uit Posen: De achtereenvolgende
lustrating van een aantal gevangenen, die betrokken
waren in het groote proces hetwelk den Polen
aangedaan wordt, had de hoop doen koesteren
dat dit rechtmatig regterlijk onderzoek ten einde
loep. Deze hoop is weder verdwenen, sedert de rijke
grootelgenaar Severinus Ostrowsky gevangen genom-
men en onmiddellijk naar Berlijn gevoerd is. Te-
gelijkertijd kwamen de landgenooten Alexander
Brodzewski en de letterkundige Arthur Berwinski
in Wenen, alwaar zij sedert een jaar in gevan-
genenschap zijn, aan ter beschikking der pruisische
regterliken gesteld te worden. Een gendarmerie is
daarheen gezonden, dien men verdacht hield tot de poolache propaganda te
behooren op het oogenblik toen die gendarme hem
wilde onttrekken, volgens het kabinet's order van
den 7 maart II. moet die persoon aan eenen militairen
raad overgeleverd, tot den kogel veroordeeld en
onmiddellijk geëxecuteerd worden.

Leu ernstig verschil is ontstaan tusschen de
regbank van Silsie en den bisschop
van Breslau. De regbank zich beroepende op haar
inspectie en toezicht over de mindere
van haar ressort, heeft van het bis-
consistorie eene opgave gevraagd van
welke in 1846 voor deszelfs regtsgebied
en op de herhaalde weigering van het
consistorie om op dat tot nog toe ongehoord bevel
te voldoen, heeft de regbank eene commis-
saris belast met, des noods, met behulp der militaire
de gevorderde opgave meester te worden.
De prins-bischof heeft daadlijk een onmiddellijk
bevel op den koning gedaan.

ENGLAND

LONDEN 1 februari. 11. zaterdag is een kabi-
net op Foreign-Office gehouden, waarbij al-
minstertegenwoordig waren. Dezelve heeft
op een half uur geduurd; na ophoop heeft
Palmerston zich naar Windsor begeven.
Men leest in den Observer. Lord Howden is
vandaag naar Parijs vertrokken, om de bepaalde
toezeggingen van het kabinet der Tui-
tenen toe te zeggen, welke noodzakelijk zijn
worden, om op eene voor de beide

oorlogvoerende partijen voldoende zijne een einde te
maken aan de vreedzaamheden langs de boorden
der Plata river.

De meeste bedrijvigheid heerscht in de haven
en het arsenaal van Woolwich tot gereedmaken
der stoomschepen, welke gebouwd moeten worden
om levensmiddelen naar Ierland te vervoeren. De
werklieden wedijveren in ijver en werkzaamheid
alsof zij de toezending der hulpmiddelen ter lee-
ning van het lijden van zoo vele ongelukkigen
wildten verhaasten.

SPANJE

MADRID, 27 januarij. Bij het einde der zitting
van de kamer is de volgende ministerieele combinatie
als vast besloten voorgesteld:

Buitenlandsche zaken en voorzitter van den raad:
Bravo Murillo; finantien Santella, oorlog, don
José Concha; marine Sotello. Het ministerie van
binnenlandsche zaken zal in drie departementen
verdeeld worden, als: Beheer, aanmoediging en
openbaar onderwijs. Het eerste departement zou be-
staand zijn voor den heer Seys, het tweede voor
den heer Roca de Togores en het derde voor den
heer Donoso Cortés. Ten slotte verzekerde men dat
toen de acht nieuwe ministers in hun plechtig kos-
tuim gereed stonden om den gebruikelijken eed in
handen der koningin af te leggen, de combinatie
eensklaps verbroken werd en de crisis vernieuwd was.

Doch door de onvermoede werkzaamheid van
den voorzitter van den raad en de vaderlandsliefde
der personen die vereenigd waren, om een nieuw
ministerie uittemaken, zullen de moeijeligheden
die in de eerste oogenblikken opgerezen waren,
spoelig beslecht zijn en indien geene nieuwe kuiperij
weder de uitkomst van zoo vele pogingen komt
verijdelen, zal het kabinet Mon-Isuritz binnen
weinig uren vervangen zijn.

De gebeurtenissen in Katalonie beginnen een
meer beteekenend aanzien te krijgen. Er hebben
ontmoetingen plaats gehad tusschen de troepen der
koningin en de carlisten, in dien bergketen, waar-
van de berg Cadiu het hoofd is en welke Barce-
lonna omringt. Na een aantal pogingen zijn de
eerste slagen toegebracht en het schijnt dat de
troepen van het gouvernement samelijk gehavend
zijn geworden.

FRANKRIJK

PARIS, 27 februari. Gisteren in de zitting van
gisteren zijn de algemeene beraadslagingen over
het adres van antwoord gesloten. De eerste zin-
sede wordt zonder wederstand aangenomen.

(Ten gerieve onzer lezers zullen wij elke zin-
sede mededeelen, naar gelang zij in beraadsla-
ging komen).

De eerste zinsede luidt aldus:

« Sire, de eerste wensch van Uwe Majesteit is
ook onze eerste plicht. Wij zullen onze pogingen
met de uwe vereenigen; wij zullen aan uw gou-
vernement al onze medewerking verleenen om de
rampen te lenigen, welke wij met u betreuren.

« Dat overal de orde gehandhaafd, de eigendom
geëerbiedigd worde; dat eene waakzame vastbe-
radenheid de vrijheid des handels en den omloop
der levensmiddelen waarborgt; dat de arbeid, de
werkdadigste aller hulpbetooningen, op eene groote
schaal verdeeld worde; dat wij tevens tot de bij-
zondere heifdadigheid ons beroep doen, haren
ijver aansporen en haar te hulp komen door een
goed overlegd gebruik van het openbaar vermogen
en wij zullen zooveel in ons is, de smartelijke
beproevingen, welke op het land drukken, ver-
zachten.»

Over de tweede betrekkelijk het behoud des
vredes, luidende:

« De Betrekkingen van Uwe Majesteit met
al de vreemde Mogendheden geven u het vaste
vertrouwen, dat de vrede der wereld verzekerd
is; wij wenschen onszelf met u daarmede geluk.»
heeft de heer Billault en eenige andere redenaars
het woord gevoerd en is dezelve op voorstel van
den minister van buitenlandsche zaken tot later
voorbehouden.

Heden is de beraadslaging over de derde zin-
sede, betrekkelijk de spaansche howelike van-
gevallen en duurt nog voort bij het vertrek van
de post.

De heeren Gustave de Beaumont, Bethmon
en Léon de Malleville hebben een amendement
voorgesteld op de laatste zinsede van het adres,
welke volgenderwijze zou luiden:

« Sire, een genoeschappelijk gebel hezielt

ons. Even als Uwe Majesteit willen wij in ons
vaderland eenen onverbreekbaren band daarstellen
tusschen de monarchie en de vrijheid. Gij hebt
uw leven en dat uwer kinderen gewijd aan het
geven van een schitterend voorbeeld der weldaden,
waarvan die band de waarborg is.

« Dat eene vrijinnige en gematigde staatkunde
aan het gouvernement het zedelijk gezag hetwelk
het noodig heeft, aan de regering de eerbied
welke de rechtschapenheid vordert, aan onze in-
stellingen eene vreedzame en geregelde ontwikke-
ling verzekere, en Uwe Majesteit zal op onze on-
afhankelijke en belanglooze medewerking mogen
rekenen.»

— De fransche bank heeft op den vervalldag van 31
januarij 75,000 wissels, uithoofde van wanbetaling
moeten laten protesteren. Die 75,000 wissels wa-
ren op 23 huizen getrokken.

— Onze lezers herinneren zich de ergernis,
welke te Perigueux gegeven is bij gelegenheid van
het overlijden van zekeren heer Feytaud. De con-
servateur de la Dordogne zegt uit goede bronnen
verhooren te hebben dat het gouvernement de zaak
onvoorwaardelijk ten voordeele der vrijheid voor
godsdiens beslist heeft door te verklaren dat
Mgr. de bisschop van Perigueux binnen de palen
zijner regten gehandeld heeft.

BELGIE

BRUSSEL 3 februarij. De Kamer heeft gisteren
een begin gemaakt met de beraadslagingen over
de artikelen van de begrooting voor het departe-
ment van oorlog. Al de artikelen uitmakende de
vier eerste hoofdstukken van die begrooting zijn
achterevolgens aangenomen.

— De koning en de koningin zijn gisteren van
hunne reis naar Parijs teruggekeerd en hebben
zich onmiddellijk naar Laeken begeven.

NEDERLAND

's HERTOGENBOSCH 5 Februarij.

— De heer D. Bodde Sz. te 's Gravesande is op
het edelmoedig denkbeeld gekomen om een bun-
del verzen uit te geven ten behoeve van het on-
gelukkige Ierland. Van harte juichen wij dit
voornemen toe; als menschen zijn wij zeer met
het lot van dat ongelukkig land begaan, als ca-
tholijken griet ons de nood onzer geloofsgenooten;
als christenen treuren wij over het lijden onzer
mede-christenen. Daarom bechten wij ook onze
goedkeuring daaraan dat de heer Bodde, die blij-
kens den toon van zijn prospectus, protestant is,
eenen catholijken uitgever voor zijn bundel geko-
zen heeft (de heeren Gebr. J. en H. van Laugen-
haysen te 's Hage), om daardoor de algemeene
christelijke medewerking tot zijn heifdadig doel te
beter te wekken. Ofschoon ook bij ons de om-
standigheden niet gunstig zijn, durven wij niet-
temin er op rekenen dat mengeen deel zal nemen
aan dat plan van leniging eener ellende, welke
het hoogste toppunt bereikt heeft en alzo de
dankbaarheid van een diep geteisterd volk zal
willen verdienen; de prijs van den bij inteeke-
ning uitgegeven bundel is, blijkens het prospectus
op f 1. bepaald.

— Bij besluit van den 29 januarij jl., n°. 99:
heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

- 1°. in plaats van de leden, welke bij de onder-
scheidene kamers van koophandel en fabrieken, met
31 december II. hebben behoord af te treden,
alsmede tot vervulling van andere bij die Kamers
ontstane vacatures, tot leden te benoemen, als
Voor 's Hertogenbosch, in plaats van de afre-
dende leden H. F. J. van der Ven, Th. A. A. van
Rijckevorsel en H. W. Bosh, de heeren
J. van Vucht; R. Pompe en J. van de Griendt.
Voor Tilburg, bij continuatie, de heeren:
J. A. van Spaendonk; J. Swagemakers en H.
F. L. Vreede; en den heer L. Pollet, in plaats
van het overleden lid N. Swagemakers.
Voor Breda, bij continuatie, de heeren:
G. Moolenbergh; P. R. Broese en H. van der
Steenstraten.

— De Ir. F. W. G. Linck is gisteren, (den 2), ingevolge
eene dagvaarding, verschenen voor den regter-
commissaris alhier, (te 's Hage), en heeft erkend
te zijn de steller, schrijver en inzender der gein-
crimineerde artikelen n°. 24 en 28 van dit
weekblad. (Bosger.)

— Volgens een bevel van Z. M. den groothertog
en de bevelen door het volverbond genomen, is de
uitvoer van graan, meel en drooge peulvruchten

uit het groothertodom Luxemburg naar Frankrijk
bevaard met een recht van 23 pct der middelbare
waarde.

Z. E. de minister van financiën heeft, bij
resolutie van 21, een der heeren arrondissements-
directeurs te kennen gegeven, dat van het *gras-
zaad* de regten moeten worden geheven als van
een *nieu* genoemd artikel.

Naar men vernemen is het verzoek van A. E.
Bing, om gratie der lijfstraffen, waartoe hij door
het Provinciaal Gerechtshof in Zuid-Holland, wegens
medeplichtigheid aan muntscerfenis is veroordeeld,
door Z. M. afgewezen.

Volgens het *Algemeen Handelsblad* heerscht
sedert eenige dagen te Groningen algemeen eene
buitengewoon hevige griep- of kroeppiekte.

GRAVENHAGE 3 februari. In de zitting van
den Hoogen Raad, kamer van strafzaken, van
heden, is behandeld het beroep in cassatie van
den heer C. A. Thieme, drukker en uitgever van
de *Arnhemse Courant*, tegen een arrest van
het Hof in Zuid-Holland van 7 november jl.,
waarbij hij, ter zake van het bekende artikel
Vreemde Dingen, in november 1845 in die Cou-
rant geplaatst, tot twee jaren correctionele gevan-
genis is veroordeeld.

De raadsheer Mr. de Grove heeft een uitgebreid
en belangrijk verslag in deze zaak uitgebragt.

Mr. Dirk Donker Curtius vangt aan met te zeg-
gen, dat, voor de derde maal in deze zaak op-
treedende, zijne taak, van de eene zijde beschouwd,
zeer vereenvoudigd, maar van de andere zijde
veel moeilijker is geworden.

Zij is vereenvoudigd, want het is uitgemaakt
dat de requirant, van wien steeds gesproken wordt,
alsof hij zelf de schrijver van het artikel *Vreemde
Dingen* ware, het gezag des Konings niet heeft
aangerand en Hoogstedelijk persoon niet heeft
gehond, noch geknagd; ofschoon hij door het
Hof van Gelderland vroeger, voor al die misdrijven
was schuldig verklaard, maar de requirant heeft
echten bij die driedubbele onschuld niets gewon-
nen, want hij is schuldig verklaard aan aanran-
ding van de waardigheid des konings, en het
onderzoek, bepaald zich alom hoofdzakelijk tot de
vraag of het Hof zich van die waardigheid in den
zin der wet van 1-juni 1830 het juiste denk-
beeld heeft gemaakt en alzoo hier die wet goed
heeft toegepast.

Gelijk vroeger heeft de pleiter zich voor dezen
raad tot de wet en hare uitlegging bepaald, het
eenig domein in deze rechtszaak.

Het openbaar Ministerie zal op dingsdag, den
23 februari aanstaande, bij motie van den ad-
vokaat generaal Deketh conclusie in deze zaak nemen.

De buitengewone voorstelling, die gisteren
avond, in den schouwburg *Tivoli* gehouden is ten
voordeele van de zes ongelukkige wezen te Engelen,
in Noord-Brabant, die onlangs op eene noodlottige
wijze hunne ouders hebben verloren, heeft de aan-
zienlijke som van twee honderd vier en negentig
gulden vijftig cents opgebracht.

In het eiland Schouwen zijn reeds kievitien
gezien, hetwelk niet, volgens vroegere waarne-
mingen, als een teeken van een vroeg voorjaar
aangeemerkt wil hebben.

LATERE BERIGTEN.

Het amerikaansch congres weet zelf niet wat
het wil. Den 8 januari heeft het met eenparige
stemmen de bedoening van eenen luitenant-ge-
neraal verworpen; den 9 is het op dat besluit terug-
gekomen en heeft niet 97 tegen 92 stemmen be-
slist dat het voorstel van den heer Polk in over-
weging genomen tot heraadaling gebragt en op
nieuw daarop gestemd zou worden.

Den 28 was het spaansch ambassadeur nog niet
zamengetreden.

De laatste tijdsgeet uit Portugal zijn gansig
voor de koningin.

De fransche Kamer heeft de derde zinsnede be-
trekkende de spaansche huwelijken aangenomen.
De heer Guizot heeft zich behendiglijk buiten alle
discussie gehouden; alleen heeft hij zich tegen het
amendement van den heer Dufaure in een ander
vorige sommers medegedeeld, verklaard, omdat
het eene uitdrukking van wantrouwen jegens het
gouvernement aan den dag legde. Dit amendement
heeft slechts 28 stemmen, voor zich verworven en
s dus met eene aanzienlijke meerderheid verwor-

pen. De aangenomen derde zinsnede, luidt aldus:
« Frankrijk, hetwelk úwe droefheden als vader
gedeeld heeft, deelt ook met vreugd in de ver-
trouwingen, welke de voorzienigheid u toezendt.
Het huwelijk van úwen welbeminden zoon den
hertog van Montpensier met úwe welbeminde nicht
de Infante Luísa-Fernanda, voluift de vrede van
úw gezin en wordt tevens door ons
beschouwd als eenen nieuwen waarborg die goede
en trouwe betrekkingen tusschen Frankrijk en Spanje,
welke sedert zoo vele jaren bestaat, en welke
behoud van zoo veel belang, was zoo wel voor den
bloei als voor de wederkerige veiligheid der beide
Staten.

De belgische Kamer heeft de begroting van het
departement van oorlog in haar geheel met 68
tegen 3 stemmen aangenomen.

Daarna heeft de kamer ook de 4 en 5^e zin-
snede van het ontwerp adres aangenomen: hier-
van zullen wij den tekst in ons volgend nommer
mededeelen. De beraadslagingen zijn eenadige-
vanger over de 6^e zinsnede betrekkelijk de mijning
van Krakau.

Men zegt dat het ontwerp van wet over de
geheime fondsen onmiddellijk na de beraadslaging
over het adres zal aangeboden worden.

Advertentien.

Heden verlost van eenen ZOON, MEN-
DELIKA, RAJMAKERS, getrouwd echtige-
moet van

W. F. PRINZEN.

Helmond 1 Februarij 1847.

LIEUTENANT HEELMEESTER.

De Lieutenants of Heelmeesters bij de Nederland-
sche Landmacht, de Plattelands Heelmeesters
en de Dorpspredikanten, die een nuttig
boekje getiteld: *DE DRIE KNIEGEVRIECH-
TEN*, gratis wenschen te ontvangen, door
zoo verre de afdructen uitdrukken, worden ver-
zoekt hunne schriftelijke en eigenhändig on-
derteekende aanvragen vruchtloos te maken
bij de Heeren Boekhandelaars J. DE RUYTER,
te Amsterdam, A. B. VAN SOMEREN, te
Zwolle, A. T. BLANCHE, en GOMP., te
Utrecht of J. BOMELINGH, te Groningen,
voor den 20 Februarij 1847.

HOOFD-DEPOT

GLAS- EN KRISTAL-FABRIEK

's Hertogenbosch.

MIVION & Co. hebben de eer aan be-
langhebbenden ter kennis te brengen dat zij
het HOOFD-DEPOT hunner GLAS- en
KRISTAL-FABRIEK te 's Hertogen-
bosch, hebben gevestigd te Amsterdam, Boom-
markt No. 27, onder het bestuur van de
Heeren *Leeft en Stoolman Jr.*

Ofschoon ook bestellingen aan de Fabriek zelve
kan worden gedaan, zal het echter merkbaar
zijn voor den regelmatigigen gang der zaak,
dat dezelve aan het Hoofd-Depot worden inge-
zonden.

Op Dingsdag den 17 Februarij 1847, des
morgens om negen ure zal de Notaris MOLL
HUYSEN, te Vught, op het Landgoed Ouwert,
kerk aldaar, voor Jonkheer H. B. MARTINI,
Verkoopen:

30. Koopen extra lange en zware EIKEN BOOMEN,
bekwaam voor Molens, Kuip- en Tim-
merhout. — Idem 26 Koopen mede extra
zware en lange BEUKEN BOOMEN, voorts
eenige Koopen zware IPEN, ACCACIA en
WASTBOOMEN, eene partij DUNNEN SLIETEN,
PATTEN, HOP en BOONSTAKEN, eene an-
dige SCHAARHOUT en eene VETTE en
DRAGENDE SCHIIPEN.

DE COMMISSIE TOT DE LOTERIJ TEN
BOEVE DER ARMEN DEZER STAD, heeft
de eer bekend te maken, dat de ten toonstelt-
der ingekomen en nog verwacht worden
voorwerpen, zal plaats hebben op Woens-
den Donderdag den 24 en 25 Febru-
aanstaande, in de Zaal van de Societ-
Casino. De reeds ontvangen geschenken
doorlevenslaars, zich met een talrijk be-
te vleijen en daartoe met vertrouwen uit-
noodigen. De Entree is op 10 Cents bepaal-
voor dien tijd, zal de gelegenheid wor-
aangeboden, om zich te verklaren omtrent
het aantal Loten, dat men verkiest te on-
vangen, welke ook bij al de Commissarissen
tegen eenen gulden zullen verkrijgbaar zijn.
De Commissie neemt de vrijheid, op eene
tijdig mogelijke inzending der geschenken
te dringen.

Grainmarkt

van 's HERTOGENBOSCH

Woensdag en Donderdag 3 en 4 Februarij.

ROGGE / 9.85 / 10.25 a / 10.65.
BOEKWEIT / 7.50 / 7.65 a / 7.90.
HAVER / 3.40 / 3.75 a / 4.00.

De zetting van het Roggebrood is voor deze sta-
42½ cents de drie Nederlandsche ponden, het Ned-
pond Boter f 0.70 a f 0.78.

Voor het Brood-District Waalwijk te rekenen
van Vrijdag den 5 Februarij 1847, des midda-
ten 12 ure, 25 cents de 2 Ned. ponden.

Voor het Brood-District Vught, te rekenen van
vrijdag 5 Februarij 1847, des morgens ten ach-
ure, op 38 cts de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het brood-district Uden, te rekenen van
zondag den 7 Februarij 1847, op 38 Cents de
3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-District Ravenstein, te rekenen
van Zondag den 7 Februarij 1847, op 38½ cent
de 3 Ned. ponden geregeld.

EINDHOVEN, den 3 februari 1847.

De prijzen der CPA van zijn heden alhier geweest:
Een Nederlandsch, Mud, Rogge. 19.80
— — — — — Boekweit. 7.00
— — — — — Haver. 3.50
— — — — — Pond Roggebrood. 0.12
— — — — — Boter. 0.64

AMSTERDAM, 3 Februarij.

Tarief tot vorige prijzen met goeden handel. In ent-
129 p. Post 400; 128 p. wils Post 413; 127 p. h. d. f.
f 396; 132 p. Wismar 420. In cons. 126 p. n. Vries, f 38
f 29 p. b. Post. f 415; 126 p. b. dito f 405.
Rogge tot ou. vorige prijzen verkocht. In entree 118 a. Art
f 308. In cons. f 121 p. Pruis. f 324; 124 p. Portog. f 325.
Garst en Haver zonder handel.
Koolzaad op 9 van 10 Oct. 60½ p.
Raapolie, dadelijk in een doen op levering iets aangenamer; p.
6½w. f 36½.
Lijnolie per 6½w. f 32; Hennepolie per 6½w. f 34.

Beurs van Amsterdam.

Woensdag, 3 Februarij, ten 4 ure.

W. S. 21 pct. 58½; 57½; Dito 3 pct. 70½; Dito 3 pct.
recontre 70½; Dito Certific. 4 pct. 90½; Handelsm. 172½;
Arduis 310½; 19; 18½; Dito Coupons 16½; 1; Spanje
3 pct. 36½; Dito Binnel. 3 pct. 30; 1; Post 3 pct. 35
Dito 4 pct. 36½; 3; Oude Russen 104½; Dito 4 pct. 88½;
Dit. Stieglitz en Co. 87½; Mexik. van 100 p. st. 22½.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren de Maas te Grave en de
de Dieze te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

DAG	MAAS te GRAVE			DIEZE te 'S BOSCH		
	BOVEN	GEWASSEN	GEVALLEN	BOVEN	ONDER	GEWASSEN
TOMS	AP.			O.	O.	GEWASSEN
feb.	ell.	dm.	dm.	ellen	dm.	dm.
5	0	41	31			
4	0	02	39			
5						

De Oude te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Hoogte v. d. Rijn te Keulen, den 1 febr. 1847.

Ter Drukkerij van D. A. DE ROOY te 's Bosch.